Zavod za odprto družbo – Slovenija od 1992 do 2000
(povzetek dejavnosti in dosežkov)

- od leta 1992 do 2000 je George Soros za dejavnosti Zavoda za odprto družbo – Slovenija (Open Society Institute – Slovenia) namenil več kakor **25 milijonov ameriških dolarjev**
- ta finančna sredstva so bila na podlagi javnih razpisov porabljena za financiranje projektov in dejavnosti v **izobraževanju, civilni družbi, umetnosti in kulturi, medijih, javnem zdravstvu, otroških in mladinskih programih, sodelovanju v Vzhodni Evropi** itn.

Izobraževanje

- v vzgoji in izobraževanju je Zavod za odprto družbo – Slovenija od leta 1995 naprej financiral obsežni program **Korak za korakom**, ki promovira inovativne vzgojne in učne metode in ga izvajajo v več kakor **160 oddelkih v 36 vrtcih in v 49 oddelkih v 20 osnovnih šolah v Sloveniji**; v okviru tega programa se je strokovnega usposabljanja, seminarjev in delavnic udeležilo več kakor **2000 vzgojiteljic in učiteljic**
- več kakor **100 dijakov iz Slovenije je sodelovalo v mednarodni izmenjavi** in gostovalo na gimnazijah in kolidžih v Veliki Britaniji in ZDA, njihovi obiski so trajali od enega semestra do enega leta;
- več kakor 500 dijaških skupin, mladinskih časopisov in organizacij, ki izvajajo programe za mladino, je dobilo donacijo za obšolske dejavnosti
- **debatni krožki**, v katerih dijaki in študentje pridobivajo veščine korektnega in nekonfliktnega komuniciranja, so bili ustanovljeni **v 26 osnovnih in srednjih šolah** in na obeh univerzah v Sloveniji; hkrati so bili organizirani številni seminarji za mentorje ter regijska in meddržavna debatna srečanja, na katerih je sodelovalo več sto učencev in učiteljev iz Slovenije
- v sodelovanju z univerzami v tujini (Cambridge, Oxford, Virtual University, Bard College, Montana, Washington itn.) je približno **50 študentov iz Slovenije dobilo štipendijo za brezplačen študij na teh univerzah**
- **66 študentom iz Slovenije** je bil omogočen brezplačen podiplomski študij humanistike in družbenih ved **na Srednjeevropski univerzi v Budimpešti**, več kakor 50 študentov iz Slovenije se je na Srednjeevropski univerzi udeležilo poletnih seminarjev
- Zavod za odprto družbo – Slovenija in HESP, **Program pomoči visokemu šolstvu** OSI Budimpešta, sta sofinancirala dejavnosti nekaterih fakultet in inštitutov na področju družboslovja in humanistike (npr. ISH – Fakulteta za podiplomski humanistični študij, AGRFT, Fakulteta za arhitekturo, Inštitut za narodnostna vprašanja, Pedagoška fakulteta v Mariboru itn.)
- **45 slovenskih raziskovalcev** je dobilo donacije v skupnem znesku 320.000 ameriških dolarjev za raziskave v družbenih vedah in humanistiki

Mednarodne izmenjave

- približno **1000 univerzitetnih profesorjev, znanstvenikov,** raziskovalcev, kulturnih delavcev, umetnikov, predstavnikov civilnodružbenih gibanj in študentov iz Slovenije je s **potovalnimi štipendijami** Zavoda za odprto družbo – Slovenija sodelovalo na mednarodnih konferencah in strokovnih srečanjih v tujini
- v okviru programov **East-East** in **Cultural Link** je bila omogočena udeležba več kakor **1000** tujim znanstvenikom, kulturnim ustvarjalcem, predstavnikom civilnodružbenih gibanj in študentom na strokovnih srečanjih in kulturnih prireditvah v Sloveniji

Založništvo

- omogočen je bil **tisk in/ali prevod okrog 200 knjig** družboslovne in humanistične literature ter sofinancirano izhajanje **kulturnih revij** (ČKZ, Emzin, Maska, Muska, Lesbo, Revolver, Dialogi, Annales, Revija 2000, Stripburger itn.)
- približno **20.000 knjig** slovenskih nepridobitnih založb je Zavod za odprto družbo – Slovenija podaril **60 splošnoizobraževalnim knjižnicam** v Sloveniji

Mediji

- sofinancirana so **študentska občila** (Radio Študent, MARŠ, Zofa)
- opravljene so bile **raziskave slovenskega medijskega prostora in medijskih praks**, in sicer privatizacije medijev v Sloveniji, govorice sovraštva, poročanja o volitvah, tabloidizacije televizijskih poročil, poročanja o beguncih in Romih itn.
- približno **100 novinarjev iz Slovenije** je dobilo donacije za študijske obiske v tujih medijskih hišah, izvedbo novinarskih projektov v tujini in udeležbo na strokovnih srečanjih in seminarjih
- podobno število **tujih novinarjev** je v okviru **novinarskih večerov** in programa gostujočih novinarjev gostovalo v medijskih hišah v Sloveniji oz. se udeležilo javnih pogovorov in omizij v Sloveniji
- več kakor 30 novinarjev, univerzitetnih profesorjev, raziskovalcev in študentov redno sodeluje in soustvarja projekt **Media Watch**, ki je namenjen spremljanju in proučevanju medijskega prostora in medijskih praks v Sloveniji ter v ta namen objavlja bilten Medijska preža in knjižno edicijo Media Watch ter organizira omizja in javne pogovore

Internet

- v okviru v **program računalniškega opismenjevanja**, ki so ga razvili Arnes, Zavod za odprto družbo – Slovenija in Zavod za šolstvo, je bila kupljena računalniška oprema približno 30 osnovnim in srednjim šolam v Sloveniji, da bi se lahko priključile na internet
- leta 1995 je bila ustanovljena **Ljudmila**, ljubljanski digitalni medijski labarotorij, kjer je usposobljen **strežnik**, ki omogoča uporabo elektronskega poštnega naslova in postavitev spletnih strani na internetu **za več kakor 300 nevladnih in nepridobitnih organizacij**, kulturno-umetniških skupin, študentskih in dijaških skupin, aktivistov in umetnikov
- s sredstvi Zavoda za odprto družbo – Slovenija je bila **55 nevladnim organizacijam kupljena oprema za klicni dostop do interneta** in so bili organizirani izobraževalni seminarji in delavnice za uporabnike interneta

Civilna družba

- Zavod za odprto družbo – Slovenija je financiral več kakor **500 civilnodružbenih projektov in akcij**, ki so jih organizirale naravovarstvene organizacije, organizacije za človekove pravice, društva za prostovoljno delo, društva etničnih manjšin, ženske skupine, študentska društva, združenja istospolno usmerjenih posameznikov, združenja uporabnikov psihiatričnih storitev, društva proti spolni zlorabi otrok in nasilju nad ženskami, društva za pomoč zasvojenim, mladinski centri itn.
- na pobudo Zavoda za odprto družbo – Slovenija in z njim je šest nevladnih organizacij soustanovilo **Pravno-informacijski center (PIC)**, ki zagotavlja brezplačno pravno pomoč in svetovanje nevladnim in nepridobitnim organizacijam in posameznikom
- v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi sta bili ustanovljeni **Kibla** v Mariboru in **Pina** v Kopru – mladinska, kulturna in multimedijska centra v dveh regionalnih središčih v Sloveniji

Humanitarna pomoč

- med vojno v nekdanji Jugoslaviji je bilo v okviru programa humanitarne pomoči **več kakor milijon ameriških dolarjev** namenjenih za izobraževanje, psihosocialno in pravno pomoč in kulturne dejavnosti beguncev v Sloveniji; več kakor **1000 begunskih otrok** je dobilo denarno pomoč za šolanje; cela generacija približno **140 študentov beguncev** iz Bosne in Hercegovine je dobivalo redno štipendijo med študijem v Sloveniji

Javno zdravstvo

- več kakor **120 mladih zdravnikov** iz Slovenije je s pomočjo Zavoda za odprto družbo – Slovenija sodelovalo na **seminarjih z raznih področij medicine v Salzburgu**
- s podporo Zavoda za odprto družbo – Slovenija je oddelek za nevrologijo **mariborske bolnišnice** prevzel **novi protokol zdravljenja hudih poškodb glave**, ki ga je razvila ameriška Brain Trauma Foundation in ki prinaša bistveno izboljšanje rezultatov zdravljenja
- Zavod za odprto družbo – Slovenija je prispeval k **razvoju inovativnih projektov v geriatriji in gerontologiji** in spodbudil proces vključevanja tega področja v redni študijski program Univerze v Ljubljani

Kultura in umetnost

- Zavod za odprto družbo – Slovenija je vsako leto finančno podprl do **petdeset inovativnih umetniških in kulturnih projektov in programov v scenskih in vizualnih umetnostih in glasbi in interdisciplinarne projekte** ter številnim mladim umetnikom omogočil **izvedbo prvih projektov** (in k sofinanciranju vzpodbudil Ministrstvo za kulturo RS)
- približno **150 samostojnih ustvarjalcev** na področju kulture in umetnosti je dobilo **potovalne štipendije** za aktivno udeležbo na umetniških prireditvah in strokovnih srečanjih
- **neformalne umetniške skupine, društva in zavodi za umetniško dejavnost** so dobili dotacije za **neprogramske stroške delovanja** (mladinski in kulturni centri v Ilirski Bistrici, Kanalu, Kopru, Krškem, Idriji, Izoli, Ljubljani, Mariboru, Šempetru, Železnikih itn.)
- dotacije Zavoda za odprto družbo – Slovenija so dobili številni **mednarodni programi in festivali kulturnih in civilnodružbenih iniciativ širom po Sloveniji** ("Ex Ponto", "Break 21", "Festival gay in lezbičnega filma", "Mesto žensk", interdisciplinarni festivali na Metelkovi, festival "No Border Jam" v Mariboru, "Hoška prebuja", "Kontrada" v Kanalu itn.)
- Zavod za odprto družbo – Slovenija je vzpostavil in tri leta organiziral mednarodno šolo filmske pripovedi **"Pokaži jezik"**, zagotavljal je sredstva za zagon in redni potek programa **"D-Days" v Slovenski kinoteki** in financiral pilotski projekt **"Mreža za mobilnost teatra"** (model distribucije neinstitucionalne gledališke produkcije v manjše kraje Slovenije in v sosednje dežele) v izvedbi zavoda Museum
- leta 1993 ustanovljeni **Sorosov center za sodobne umetnosti (SCCA) je sofinanciral 180 umetniških projektov** v skupnem znesku 360.000 ameriških dolarjev; poleg dotacijskih dejavnosti je izvajal vrsto nacionalnih, regijskih in lastnih programov (mdr. tečaj za kustose sodobne umetnosti **Svet umetnosti**); razstave in projekti SCCA (**Urbanaria, Medij v mediju**) so bili namenjeni predstavljanju sodobne umetnostne produkcije

Vir: letna poročila Zavoda za odprto družbo – Slovenija od 1992 do 2000